

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. I. Sacrificium propriè dictum est immutatio rei sensibilis legitimè
institutata in protestationem summi Domini Dei in Vitam & mortem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

peribus in Deo factis : non autem nudis ceremoniis externis, quæ tamen propriè & sine addito ab hominibus vocantur Sacrificium; nec tantùm ab hominibus, sed etiam ab ipso Spiritu Sancto per totum librum Levitici ac Numerorum, & alibi sæpissimè.

Et de hoc Sacrificio propriè dicto, queritur primò quid sit? Varii varias ejus definitiones construxerunt, quas refert & impugnat Valquez disp. 220. nobis hæc placet:

CONCLUSIO I.

Sacrificium propriè dictum est immutatio rei sensibilis, legitime instituta in protestationem summi Domini Dei in vitam & mortem.

6. Hæc descriptio convenit omnibus, quæ constat esse, vel aliquando fuisse propriè dicta Sacrificia, & nullis aliis. Ex ea autem sequitur, quòd Sacrificium sit actus Religionis: etenim Religio est virtus, inclinans creaturam intellectualem ad exhibendum cultum tamquam debitum Deo ob infinitam excellentiam, & omnium ab eo dependentiam, ut à primo principio. Cultus verò est actus internus vel externus, qui assumitur in signum summæ Dei excellentiæ, & nostræ subjectionis.

Queris, Sacrificium qualis sit actus, internus vel externus? Esse externum, satis significat prima pars definitionis, & omnes supponunt. Oportet autem considerare externum Dei cultum interdum fieri per puros actus externos, interdum aliquibus etiam rebus. Puros actus externos voco, qui consistunt solùm in aliquo motu vel actione hominis, & in ea perficiuntur & consummantur absque aliqua re externa, circa quam versentur, ut sunt genuflexio, oratio vocalis & similes. Res verò appello quascumque res permanentes, quæ licet non possint in Dei cultum cedere, nisi mediâ aliquâ actione hominis; attamen quia ille fit per usum, seu exhibitionem talium rerum, ideo dicitur fieri per ipsas res, ut distinguatur à priori modo cultus.

Hujusmodi ergo actio, quâ ita utimur aliquare permanente ad significandam nostram subjectionem & summam Dei excellentiam, dicitur propriè oblatio talis rei facta in cultum ejus. Sic olim decimæ, primitiæ, primogeniti &c. offerebantur; equidem non sacrificabantur. Quare? Quia Sacrificium est oblatio, quâ res aliqua immutatur, id est, destruitur ex parte, vel ex toto.

7. Enimverò per Sacrificium, ut patet ex se-

cunda parte definitionis, protestamur Deum habere dominium in vitam & mortem, ita ut pro libitu possit omnia immutare: hoc autem accommodatius fieri non potest, quàm per aliqujus rei immutationem. Sic in omnibus prius institutis Sacrificiis, res oblata semper, saltem ex parte, immutabatur, ut patet in oblationibus pecudum, quæ occidebantur, vini, quod in terram effundebatur, simila, quæ adurebatur, panis, qui frangebatur in frusta, thuris, quod adolebatur, tritici, quod conterebatur, manipuli spicarum, qui torrebatur &c.

Cæterùm cum rei destructæ semper succedat nova; si res producta erat dignior, aut Deus per illam magis intendebat honorari, Sacrificium, sive potius hostia Sacrificii, consistebat in re producta: sic in oblatione thuris potius sacrificabatur suffitus, in quem thus per concremationem convertebatur, quàm ipsum thus. Sin verò Deus intendebat magis honorari re, quæ destruebatur, utpote perfectiori, ipsa cenfebatur hostia Sacrificii, ut contingebat in occisione animalium, quia animal est perfectius cadavere.

Neque putandum est, hanc immutationem defuisse Sacrificio Melchisedech (quidquid aliqui dixerint) eò quòd Scriptura illum non referat; quippe est argumentum ab autoritate negativa. Potuit facillè aliquam partem panis adussisse vel fregisse, partemque vini effudisse, etsi Scriptura expressè hoc non referat; præsertim cum Scriptura non intendat referre modum, quo oblatio ista facta est, fortè quia res adeò erat nota, non potuisse videlicet sacrificari sine destructione, saltem alicujus partis, ut non necesse fuerit illud explicare, sed potuerit relinqui ut res evidens.

Quod ad panes propositionis attinet, non constat ex Scriptura, quòd oblatio, quæ fiebat de illis, fuerit verum Sacrificium. Porro de aliis Sacrificiis, quæ fiebant ex farina, vel massa, planum est ex Levitici 2. semper aliquam eorum partem debuisse comburi, quod ibi v. 9. appellatur, *Adoleri super altare*. Vinum item offerebatur, ut condimentum alterius Sacrificii, quod comburebatur vel destruebatur, & sic jam pertinebat ad illud totum, quod destruebatur: vel si seorsim offerebatur, effundebatur saltem quoad partem, & per hoc jam totum cenfebatur oblatum & sacrificatum, sicut per hoc, quod adoleretur pars farinæ vel panis, cenfebatur totus panis sacrificatus.

Ex his patet distinctio Sacrificii à reliquis cultibus, tam internis, quàm externis, devotione, oratione, adoratione, oblatione primitiarum & donorum, oblatione decimarum, voto, juramento, adjuratione, laude & gratiarum actione.

Facillè etiam excluditur à definitione Sacrificii

in protestationem summi Domini Dei in vitam & mortem.

8. Hæc immutatio non defuit Sacrificio Melchisedech.

nec aliis veteris legis Sacrificiis.

9. Sacrificium distinguitur ab aliis cultibus.

Excluduntur

tur à ratio-
ne Sacrificii
accensio
candelarum,

crificii accensio candelarum; quia videlicet illa accensio non fit ad protestandum summum Dei Dominium in vitam & mortem, sed ad decorandum cultum divinum, ad testificandum gaudium populi Christiani de divinis mysteriis, ad significandum adventum Christi, qui est lux vera illuminans omnem hominem &c.

& thurificatio

Eadem est ratio, quare thurificationes, quæ fiunt in Ecclesia, non sint Sacrificia: quoniam solum adhibentur ad celebritatem officii, ut nos excitent ad fervorem charitatis & devotionis; ut sicut incensum ascendit coram Domino in odorem suavitatis, ita & preces nostræ ascendant.

Trident.

Apposito Concilium Tridentinum sess. 22. cap. 5. (cujus titulus est: De solemnibus Missæ Sacrificii ceremoniis) sic inquit: Ceremonias adhibuit Ecclesia, ut mysticas benedictiones, luyuna, thymamata, vestes aliaq; id genus multa, quo & maiestas tanti Sacrificii commendaretur, & mentes fidelium per hæc visibilia Religionis & pietatis signa ad verum altissimarum, quæ in hoc Sacrificio latent, contemplationem excitarentur.

10.

Interim sicut olim incensio thuris erat vera sacrificatio, ita & hodie posset esse, si legitimâ auctoritate institueretur ad protestandum summum Dei Dominium in vitam & mortem.

quæ & similia possent esse Sacrificia, si ad hoc instituerentur,

Etenim quod aliqua actio sit Sacrificium vel non, maximè pendet à voluntate Dei vel hominum. Quippe sicuti voces absque ulla proportionem naturali ad res significandas, fuerunt impostæ ad illas significandas, ita quælibet res posset à Deo vel hominibus institui ad significandum prædictum Dominium. Quamquam aptius & congruentius instituantur res, quæ aliquam ad id habent proportionem naturalem: maximam autem habent, ut superius judicavi, actio immutativa rei, quæ sacrificatur, ita ut fiat illius rei consumptio seu destructio, vel talis immutatio, quæ ad consumptionem rei ordinetur: hoc enim mutationis genus maximè aptum esse videtur ad denotandum nos ipsos, aliamve rem quamcumque ita à Deo pro nutu & voluntate suâ destrui posse, sicuti res illa à nobis in Sacrificium Deo oblata, prædicto modo immutatur.

11. etiam ab hominibus,

Dixi signanter, Dei vel hominum: quia per se loquendo posset Republicâ ejusmodi obligationem ac rem sacrificandam determinare, cum ad eam spectet signa communia instituire.

nisi Deus hanc potestatem sibi reservasset.

Dubitas; an Deus reservaverit sibi hanc potestatem? Consule antiquum Testamentum, in quo Israëlitis præscripsit determinata Sacrificia, eorumque ritus. Consule novum Testamentum, in quo perse instituit unicum Sacrificium, quo coli vellet.

12. An Sacrificia Ethnicorum

Querit autem aliquis, an ergo Sacrificia Ethnicorum, quæ constat à Deo non fuisse instituta, caruerint essentia veri Sacrificii. Si-

militer an nunc offerentes Deo vero abrogata Sacrificia veteris legis, vel nova, quæ ab hominibus contra prohibitionem Dei instituerentur, verè offerant Sacrificium.

Respondeo, controversiam magnâ ex parte esse vocis, non rei. Certum est Sacrificia Ethnicorum ab omnibus Scriptoribus, tam Ecclesiasticis, quàm prophanis, appellari Sacrificia, est à Deo non fuerint instituta, nec vero Deo oblata, & ideo indubiè illicita: sed aliud est Sacrificium esse illicitum, aliud non esse verum Sacrificium. Quis namque ambigit Sacrificium Missæ ex multis capitibus posse esse illicitum, quamvis semper sit verum?

Sic ergo ex eo præcisè, quod cætera Sacrificia, præter Eucharisticum, in lege nova sint prohibita & illicita, non desinent esse verum Sacrificium: nam adhuc erunt signa ad placandum hominum (quæ Deus non irritavit) per immutationem & destructionem rei protestentur Deum Auctorem vitæ & mortis.

Porro Sacrificium essentialiter consistit in ratione hujusmodi signi; neque ullam aliam significationem requirit, etsi possit adesse, ut patet in Sacrificiis Mosaicis, & Sacrificio novæ legis, quæ insuper significant Sacrificium cruentum à Christo oblatum in ara crucis. Immo videtur omne Sacrificium, post lapsum Adæ vero Deo oblatum, fuisse signum ejusdem cruenti Sacrificii. Quod autem illa significatione non sit de essentia Sacrificii ingenere, ipsum cruentum Sacrificium est manifesta probatio.

Dices: non est verum Sacrificium, quod non offertur vero Deo; atqui Sacrificia Ethnicorum non offeruntur vero Deo: ergo non sunt vera Sacrificia. Major, in qua sola est difficultas, probatur: quia Sacrificium, quod offertur falso Deo, non est verum signum; significat enim excellentiam incretam in eo, in quo non est.

Respondeo cum Lugone disp. 19. n. 13. non est verum signum, veritate transcendentali & essentiali, Nego; non est verum veritate formali, Concedo. Aliud enim est, quod fit verum signum, id est, habens ea, quæ verè requiruntur ad significandum, aliud quod significet verè, id est, quod ea, quæ significat, ita fiat à parte rei; potest enim aliquid esse verè & essentialiter signum, & tamen significare aliquid falsum, sicut hæc voces: Antichristus existit, verè significant Antichristum existere; alioquin non esset verè propositio, sed tamen est propositio falsa; quia id, quod significat, non ita se habet à parte rei. Ita Sacrificium verè significat, illum, cui offertur, habere excellentiâ; si tamen illa excellentia non sit prout ibi significatur, significabitur falso. Habet igitur tunc Sacrificium veritatem transcendentalem

Sect. 1. De Natura & essentia Sacrificii. Concl. 1. 383

talem & essentialem Sacrificii, non tamen veritatem formalem, quæ consistit in conformitate cum re significata.

Confirmatur à simili: Sacrificium oblatum vero Deo, sine animo colendi ipsum, esset essentialiter Sacrificium; quia esset signum significans illam voluntatem internam, licet ob defectum voluntatis non haberet veritatem formalem in significando, sed solum transcendentalem, & ideo merito posset appellari Sacrificium fictum: sicut illud, quod offertur Deo falso, rectè vocatur Sacrificium falsum. Nihilominus utrumque est essentialiter Sacrificium, quia est signum institutum ad protestandum summum Dei Dominium in vitam & mortem; & supponit in objecto vel veram divinitatem, vel saltem apprehensam.

Hinc eleganter Divus Augustinus Epistolâ 49. in responsione ad quæstionem 3. Hoc sanè, nec in ista brevitate prætereundum est, quod templum, sacerdotem, Sacrificium, & alia quæcumque ad hæc pertinentia, nisi uni vero Deo debere noscent Dii falsi, hoc est, Dæmones, qui sunt prevaricatores Angelis, nunquam hæc sibi à cultoribus suis, quos decipiunt, expectissent. Verum hæc cum exhibentur Deo secundum eius inspirationem atque doctrinam, vera Religio est: cum autem Dæmonibus secundum eorum impiam superbiam, noxia superstitio.

Quomodo ergo verum Sacrificium? Audi quod sequitur: Quapropter qui Christianas litteras utriusque Testamenti sciunt, non hoc culpant in sacrilegis viribus Paganorum, quod construant templa, & insintuant Sacerdotia, & faciant Sacrificia, sed quod hæc Idolis & Dæmonibus exhibeant. Ergo secundum Divum Augustinum Pagani faciunt Sacrificia, tamen si peccent, & quidem gravissimè, ea exhibendo Idolis & Dæmonibus.

Sin autem exhibeant vero Deo, siquidem inculpabiliter ignorent Sacrificium novæ legis, abrogationem Sacrificiorum veteris legis, prohibitionem instituendi alia Sacrificia; quidni excusari debeant à peccato superstitionis, saltem formali?

Lessius lib. 2. de Justitia cap. 38. n. 28. videtur etiam eos excusare à peccato materiali. Probat primò: quia offerre Sacrificium est legis naturæ; atqui non apparet illis alia ratio sacrificandi, quæ sit convenientior, quàm ea, quæ offertur aliquid ex animalibus, vel frugibus terræ: ergo &c. Secundò: in statu naturæ fuissent licita hujusmodi Sacrificia; quia non habuissent aptiora & congruentiora naturæ: cur non etiam modò sint licita apud Judæos & Japonios, cum alia divinitus instituta non habeant?

Respondeo, habent institutum Sacrificium Eucharisticum; & quamvis illud nondum eis innotuerit, quid inde? Etiam Baptismus non innotuit, & alia Sacramenta legis novæ: ergo Circumcisio illis licet, aut remedium legis naturæ; Consequentia non valet. Ad summum

sequitur, eos excusari à peccato formali; sicut excusarentur; qui invincibiliter putarent adhuc licitum viris contrahere matrimonium cum pluribus uxoribus, ed quòd nondum ipsis innotuerit lex revocatoria dispensationis divinæ in veteri lege.

Liquet profectò, tamenli multis annis post promulgationem novæ legis, factam Jerosolymis in Pentecoste; legalium usus licitus & utilis fuerit; modò tamen post divulgationem novæ legis per præcipuas orbis partes; ceremonias veteris legis non solum mortuas, sed etiam mortiferas esse. si usurpentur ut præcepta; præsertim Sacrificia & Circumcisio: cum enim in his consistat principalis & quasi substantialis cultus Dei, utique cessante institutione & impositione Dei; eo ipso ex natura rei sunt intrinsicè mala; quia jam reverà non sunt Sacrificia vel Sacramentum.

Ex quo patet, quòd nequidem per homines possint sine peccato mortali restitui in illum statum, quia hoc esset contra intentionem Christi, instituentis in Ecclesia nova unum excellentissimum Sacrificium & sufficientissimum, itemque Sacramentum Baptismi, quòd longè excellentius est Circumcisione. Unde illa restitutio Sacrificii veteris legis & Circumcisionis, vel institutio novorum Sacrificiorum, cederet in maximam injuriam & summum contemptum Sacrificii & Sacramentorum novæ legis.

Interim Multa fieri prohibentur, quæ si facta fuerint, obtinent roboris firmitatem. extra de Reg. capi. 16. Ad Apostolicam. Sic ergo Sacrificia veteris legis, si rursum à potestate publica assumerentur sive ex ignorantia, sive ex malitia, ad protestandum summum Dei Dominium in vitam & mortem; non dubito quin forent vera Sacrificia; verumtamen ingrata Deo; quamvis internus affectus offerentium ex ignorantia inculpabili posset placere.

Dixi, Si à potestate publica assumerentur: quia disputant Doctores, an quilibet privatâ auctoritate possit instituere Sacrificia, aliquibus assensentibus, aliis negantibus. Magis placet sententia negativa; quia Sacrificium est signum aliquod commune, quo Deus speciali aliquâ ratione colitur; signa autem communia non possunt institui à privato, sed per legitimam seu publicam potestatem, ut patet in vocibus, & in Sacramentis, quæ non significant nisi ex communi institutione: jam autem Sacrificium est signum ad placitum, non minus quàm vox, vel Sacramentum. Unde si quis jam vellet abscondere arborem, ut significaret per illam destructionem idem, quod in veteri lege significabatur per occisionem ovis, nemo diceret illum sacrificare.

Sed contra primò; sicuti privatâ auctoritate possim instituere vocem aliquam ad significandum aliquid, quod antè non significavit,

16. Ceremonias veteris legis hodie sunt mortifera, si usurpentur ut præcepta.

Sacrificia & Circumcisio non possunt per homines restitui sibi mortali.

17. Si tamen Sacrificia restituerentur, forent vera Sacrificia.

Sacrificia institui nequit auctoritate privatâ.

18. Obiectio prima.

14. Probat à simili.

1. Aug.

11. Alii qui hoc die ex ignorantia inculpabiliter offerunt sacrificium veteris legis, peccant.

13. Objicitur.

& omnes intelligunt me, ut contingit frequenter (inquit Joannes Pontius Sum. Theol. disp. 44. n. 117.) inter disputandum, cum substituius litteram A, vel B pro aliqua re, vel propositione; ita nihil impedit, quod minus quis velit coram aliquo interficere passerem ad significandum Dominium supremum Dei & suam subjectionem, & suppositâ declaratione suæ voluntatis, qui præsentem essent, cognoscerent, quod id intenderet, & consequenter tum sacrificaret passerem. Hæc ille.

Responsio. Respondeo; usurpare vocem ad hoc vel illud significandum, quod antea non significabat, non est instituire vocem, sed vocem institutam contra suam institutionem ad aliud significandum applicare; quod quidem licitum potest esse inter personas particulares hic & nunc ex mutua conventionem, quis tamen propterea dicet, illam vocem ad hoc significandum esse institutam; v. g. vocem homo ad significandum equum, pro quo in particulari colloquio posset substitui?

Quid sit institutio alicujus signi. Institutio secundum Philosophos non est aliud, quam volitio alicujus vel aliquorum habentium sufficientem auctoritatem, quâ voluerunt, ut cognita tali re, cognosceremus talem rem. Hæc autem auctoritas respectu vocum non residet in privata persona, cum sint signa humana politica in ordine ad commercium humanum, quod totum dissiparetur, si quilibet pro libitu posset uti quibuslibet vocibus ad aliquid significandum.

19. Objectio secundâ. Dissolutio. Dices secundò; non est eadem ratio de Sacramentis & Sacrificiis. Nam (inquit Dicastillo tract. 5. disp. 1. n. 35.) solum Deus, & Christus sunt Auctores Sacramentorum, & hæc fuerunt instituta pro communitate fidelium & instituta fuerunt signis significantibus communitati.

Non sufficit autem in signis ad placitum, quod signum placuerit isti vel illi, sed communitati, ut censetur significare illi ad placitum. Sacrificium verò, seclusâ lege & prohibitione, est aliquid, quod potest humanâ auctoritate fieri à quovis homine. Hæc ille.

Responsio. Sed hoc est quod queritur. Potest quidem Sacrificium institui humanâ auctoritate potius, quam Sacramentum; quia Sacramentum est causa efficax gratiæ sanctificantis, quæ causalitas non est de essentia Sacrificii: num ideo à quolibet homine? Minime; quia etiam Sacrificia instituta sunt pro communitate fidelium, idque signis ad placitum significantibus communitati.

Cæterum negare non volumus, quemlibet particularem hominem, seclusâ prohibitione, sibi ipsi posse eligere signum aliquod externum ad protestandum summum Dei Dominium, illumque recognoscendum tamquam auctorem vitæ & mortis: an autem hoc deberet appellari Sacrificium, maxime si omnes

homines solitariè viverent sine aliquo humano commercio, questio est de nomine.

Certè novæ voces ab aliquo inventæ, non censentur communitati significare, donec ab illa receptæ sint. Ipsi verò inventori, quidni significant? Et quidni illud sufficiat, ut simpliciter & absolute dicantur voces significantiæ, & signa humana ad placitum, in casu in quo non esset ulla communitas humana? Non video quid obstat.

Sed quid disputo de casu metaphysico? Homo animal sociale est, ex natura sua appetens vivere in communitate perfecta, adeoque postulans signa communia. Et ideo mors Martyrum non fuit verum & proprium Sacrificium, quamvis assumpta fuisset in protestationem summi Domini Dei; quoniam ad hoc non fuit publicâ auctoritate instituta; immo nec privatâ ipsorum Martyrum, quia talis institutio fuisset contra præceptum Dei, qui sibi, ut supra ostendimus, reservavit institutionem Sacrificiorum, tam in veteri, quam in nova lege.

At verò mors Christi ex divina institutione hoc significavit, ac propterea fuit verum Sacrificium; est illa institutio in morte Christi ipsi soli fuerit nota: quoniam signum sufficienter constituitur in ratione signi per ipsam institutionem auctoritate publicâ factam, antequam aliis patefieri. Sic quippe Adam tamquam caput & Princeps Reipublicæ humanæ imponens singulis rebus nomina sua, antequam formaretur Eva, eo ipso fecit illa esse signa publica istarum rerum.

Simili ergo modo JESUS CHRISTUS Dominus noster, supremus Princeps Ecclesiæ, Rex Regum & Dominus Dominantium eminenter in se habens voluntatem omnium hominum ad instituenda signa & Sacrificia, nullâ suâ necessitate, sed voluntate & potestate; non invitus, sed quia voluit, quando voluit, quomodo voluit, Sacerdos in æternum secundum Ordinem Melchisedech, seipsum hostiam puram & immaculatam, in ara crucis, morte intercedente, Deo Patri obtulit protestando suam subjectionem & ejus supremum Dominium in mortem & vitam.

Quid horum competit cæteris Martyribus? Nonne de illis dici potest, quia voluerunt, quando voluerunt, quomodo voluerunt, seipsum obtulerunt? Sanè non erat in eorum potestate, nisi removere se quatenus poterant se Tyrannis offerre, vel fugâ eripere: genus autem mortis & tempus nequidem removere. An fortè à Deo instituti erant Sacerdotes ad hujusmodi Sacrificium offerendum? Nullius talis institutio legitur.

Et quamquam ad essentialiorem rationem Sacrificii non requiratur Minister specialiter deus reliquis deputatus, sed possit Deus cuiusvis homini hanc potestatem relinquere; tamen convenientius est, ut aliquis ad hoc specialiter deputetur,

equidem in lege tam veteri quam noua fuit aliquis deputatus,

Immo etiam apud Ethnicos & in lege natura. Gen. 14.

191.

191.

22. Tridm.

Missa habet verum & proprium sacrificium rationem sacrificii.

putetur, cum Sacrificium sit extraordinarius Dei cultus, nomine communitatis illi exhibendus, proinde administrationem non decet permitti. Unde in lege tam Moisaica, quam Euangelica non offeruntur Sacrificia, nisi à ministris ad hoc specialiter deputatis (quales pro Sacrificio Agni Paschalis erant Patres-familias) & qui sine tali deputatione Sacrificia offerre tentarunt, diuinitus sunt puniti, ut patet in Osa Rege 2. Paralip. 26. & Saule 1. Regum 13.

Immo etiam apud Ethnicos quidam particulariter huic muneri deputabantur: & in lege naturæ fuisse deputatos, colligitur ex Gen. 14. ubi pro ratione cur Melchisedech Rex Salem protulerit panem & vinum, illa offerendo in Sacrificium, allegatur v. 18. Erat enim Sacerdos Dei altissimi. Quamvis minimè constet, quinam præcisè in illa lege fuerint Sacerdotes: secundum plerosque autem tales fuerunt Primogeniti, & Principes familiarum. Unde Job. 1. legitur ipsum obtulisse holocausta: Cumq; in orbem transissent dies conuuiui, mirabat ad eos Iob, & sanctificabat illos, conuersusq; diluculo offerebat holocausta pro singulis, v. 5. Præter quos videntur alij alij ex speciali Dei instinctu sacrificasse, ut Abel & Jacob.

Atque hæc sufficiant de Sacrificio in communi. Quamquam autem varia fuerint Sacrificia in veteri lege: equidem teste Tridentino sess. 22. cap. 1. in fine: Bona omnia per illa significata, velut illorum omnium consummatio & perfectio complectitur unicum Sacrificium Eucharisticum, de quo ponitur

CONCLUSIO II.

Missa continet verum, & proprium novæ legis Sacrificium, oblatum & institutum à Christo in ultima Cæna.

Ta novissimè & clarissimè contra Hæreticos nostri temporis docet Concilium Tridentinum sess. 22. ubi cap. 1. sic incipit dicere: Quoniam sub priori Testamento, teste Apostolo Paulo, propter Levitici Sacerdotii imbecillitatem consummatio non erat; oportuit, Deo Patre misericordiarum ita ordinante, Sacerdotem alium secundum ordinem Melchisedech surgere Dominum nostrum Iesum Christum, qui posset omnes, quotquot sanctificandi essent, consummare, & ad perfectum adducere. Is igitur Deus & Dominus noster, etsi semel seipsum in ara Crucis, morte intercedente, Deo Patri oblaturus erat, ut æternam illic redemptionem operaretur: quia tamen per mortem Sacerdotum eius extinguendum non erat; in Cæna novissima, quæ nocte tradebatur, ut dilecta Sponsa sua Ecclesia visibile, sic

ut hominum natura exigit, relinqueret Sacrificium, quo cruentum illud semel in Cruce peragendum representaretur, eiusq; memoria in finem usque seculi permaneret, atque illius salutaris virtus in remissionem eorum, quæ à nobis quotidie committuntur, peccatorum applicaretur; Sacerdotem secundum ordinem Melchisedech se in æternum constitutum declarans, Corpus & Sanguinem suum sub speciebus panis & vini Deo Patri obtulit, (id est, sacrificavit) ac sub eorundem rerum Symbolis, Apostolis, quos tunc novi Testamenti Sacerdotes constituerebat, ut sumerent, tradidit; & eisdem, eorumq; in Sacerdotio successoribus, ut offerrent (id est, sacrificarent) præcepit per hæc verba: Hoc facite in meam commemorationem; uti semper Catholica Ecclesia intellexit & docuit.

Atque hæc sit prima probatio hujus veritatis, scilicet perpetua Ecclesiæ Traditio à temporibus Apostolorum, quos celebrasse & alios sacrificare docuisse, testantur Lyurgia ab ipsis compositæ, ut Lyurgia Divi Jacobi & Divi Marci.

Scripta quoque Sanctorum Patrum quid aliud clamant, quàm Altaria, Sacerdotes, Sacrificia, & alia spectantia ad Sacrificium novæ legis? Quocirca liceat mihi hic dicere cum Magno Patre Divo Augustino lib. 4. de Baptismo cap. 24. Quod universa tenet Ecclesia, nec Concilys institutum, sed semper retentum est, non nisi auctoritate Apostolica traditum rectissime creditur.

Neque Traditionem istam, & unanimum Patrum consensum negant A catholicis; sed infanissimè dicunt totam Ecclesiam ferè ab initio in hoc errasse.

Et verò quid magis insolens & insanum, quàm æternam veritatem arguere de errore? Tu es Sacerdos in æternum (inquit Spiritus Sanctus per os David de Christo Psalmo 109. v. 4.) secundum ordinem Melchisedech. Si Christus Sacerdos in æternum, id est, usque in finem mundi; ergo jure Sacrificium, de quo Dan. 12. v. 11. Cum ablatum fuerit iuge Sacrificium, scilicet in fine mundi, instante die iudicii. Et quod amabò illud Sacrificium?

Certè non aliud, quàm Sacrificium Missæ, quod Christus quotidie offert, & offeret usque in finem mundi per suos ministros Sacerdotes. Sacerdotes, inquam, secundum ordinem Melchisedech, qui, ut constat ex Scriptura Gen. 14. non sacrificavit cruentè occidendo animalia, sed incruentè panem & vinum: ait enim v. 18. At verò Melchisedech Rex Salem proferens, id est, sacrificans, panem & vinum: erat enim Sacerdos Dei altissimi, benedixit ei (Abrahæ) & ait &c. unde cantat Ecclesia in Vesperis Festi Corporis Christi: Sacerdos in æternum Christus Dominus secundum ordinem Melchisedech panem & vinum obtulit.

Neque mea est hæc doctrina, quamvis alioquin mea, sed Sancti Cypriani Episcopi & Martyris lib. 2. Epistolâ 3. sub initium ubi sic scribit

23. Prima probatio ex Traditione.

Ang.

24. Secunda probatio ex Sacrificio Melchisedech, Isai. 109.

Dan. 12.

Gen. 14.

25. typo novi sacrificii. s. Cyprianus